

TEBLİĞ

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığından:

ASGARİ ÜCRET TESPİT KOMİSYONU KARARI

Karar Tarihi : 30/12/2014

Karar No : 2014/1

22/5/2003 tarihli ve 4857 sayılı İş Kanunu'nun 39 uncu maddesi gereğince, iş sözleşmesi ile çalışan ve bu Kanunun kapsamında olan veya olmayan her türlü işçinin asgari ücretini tespit etmekle görevli Asgari Ücret Tespit Komisyonu, 3/12/2014 tarihinde başladığı çalışmalarını 30/12/2014 tarihine kadar sürdürmüş ve yaptığı dört toplantı sonucunda;

- 1) Milli seviyede tek asgari ücret tespitine, oybirliğiyle,
- 2) İşçinin bir günlük normal çalışma karşılığı asgari ücretinin; 1/1/2015-30/6/2015 tarihleri arasında 40,05 (kırklira beşkuruş) Türk Lirası olarak, 1/7/2015-31/12/2015 tarihleri arasında ise 42,45 (kırkikilira kırkbeşkuruş) Türk Lirası olarak tespitine, işçi temsilcilerinin muhalefetine karşılık oy çokluğuyla,
- 3) İş bu Kararın, 4857 sayılı Kanunun 39 uncu maddesine dayanılarak hazırlanan Asgari Ücret Yönetmeliği'nin 11 inci maddesi gereğince Resmî Gazete'de yayımlanmasına oy birliğiyle, karar verilmiştir.

GEREKÇE

Asgari ücret, bilindiği gibi ödenmesi zorunlu olan en az ücrettir.

Asgari ücretin belirlenmesini düzenleyen Asgari Ücret Yönetmeliği uyarınca, asgari ücret, pazarlık ücreti değildir.

Asgari ücretin belirlenmesi sırasında, Komisyonumuz, bu çerçevede bir karar alınması için çalışmış, işçilerin geçim şartları ve 2015 yılı enflasyon hedefi gibi faktörleri değerlendirmiştir.

İşte bu çerçevede hareket eden Komisyonumuz; işçinin günlük asgari ücretini; 1/1/2015-30/6/2015 tarihleri arasında 40,05 (kırklira beşkuruş) Türk Lirası olarak, 1/7/2015-31/12/2015 tarihleri arasında ise 42,45 (kırkikilira kırkbeşkuruş) Türk Lirası olarak belirlemiştir.

Asgari Ücret Yönetmeliği'nin 11 inci maddesi gereğince, Asgari Ücret Tespit Komisyonu'nca belirlenen asgari ücret, Resmî Gazete'de yayımlandığı tarihi izleyen ayın ilk gününden itibaren yürürlüğe girecektir.

**İŞÇİ TEMSİLCİLERİNİN
ASGARİ ÜCRET KARŞI OY GEREKÇESİ**

Asgari Ücret Tespit Komisyonu'nda işçi kesimi adına görev yapan Türkiye İşçi Sendikaları Konfederasyonu (TÜRK-İŞ) temsilcileri, işveren-devlet kesimi temsilcilerinin oy çokluğu görüşüyle belirlenen asgari ücrete aşağıdaki gerekçeyle katılmamış ve muhalif kalmışlardır:

"Anayasanın 55 inci maddesinde 'asgari ücretin tespitinde çalışanların geçim şartları ile ülkenin ekonomik durumu da göz önünde bulundurulur' düzenlemesi yer almaktadır.

Asgari Ücret Yönetmeliğinde ise 'işçilere normal bir çalışma günü karşılığı ödenen ve işçinin, gıda, konut, giyim, sağlık, ulaşım ve kültür gibi zorunlu ihtiyaçlarını günün fiyatları üzerinden asgari düzeyde karşılamaya yetecek ücret' olarak asgari ücret tanımlanmaktadır.

Asgari Ücret Tespit Komisyonunun çalışmalara başladığı 03 Aralık 2014 günü itibarıyla geçerli olan brüt aylık asgari ücret 1.134 TL'dir. Bu tutardan sosyal güvenlik, vergi, işsizlik sigortası gibi kesintiler yapıldıktan sonra ele geçen net aylık ücret ise 891,03 TL olmaktadır. Bu tutar, asgari ücretli işçinin bile Aralık 2014 ayında bir üst vergi diliminden vergi ödemek durumunda kalması nedeniyle daha da düşmektedir.

Asgari ücret, çalışanların düşük ücretlere karşı korunmasına ve emek sömürsünü önlemeye yönelik önemli ve etkin bir sosyal politika aracıdır. İnsan temel hak ve özgürlüklerinin tanımlandığı tüm uluslararası sözleşmelerde, herkesin kendisi ve ailesi için "insan onuruna yaraşır" adil ve elverişli bir ücrete hakkı olduğu kabul edilmektedir.

İşçi temsilcileri, 2015 Yılı Programında öngörülen altışar aylık yüzde 3 oranındaki asgari ücret artışının kabul edilemez nitelikte olduğunu vurgulamış, günlük asgari ücreti 1-2 lira artırarak çalışanların geçim koşullarında düzelmeyi sağlanamayacağını belirtmiştir.

İşçi temsilcileri asgari ücreti belirleme çalışmaları sırasında temel alınması gereken ilkeleri aşağıdaki biçimiyle açıklamış ve talep etmiştir:

1. Anayasa'da yer alan "geçim şartları" yaklaşımına öncelikle uyulmalıdır.
2. Ücretlerde adaleti sağlamak açısından, en düşük devlet memuru maaşı dikkate alınmalıdır.
3. İşçinin ailesi ile birlikte günün ekonomik ve sosyal koşullarına göre insanca yaşamasını mümkün kılacak, insanlık onuruyla bağdaşacak bir tutar belirlenmelidir.

4. İşçinin ve ailesinin bilimsel olarak belirlenmiş harcama kalıbı esas alınmalı ve hesaplamalarda Türkiye İstatistik Kurumu verileri kullanılmalıdır.

5. Perakende fiyatlar kullanılarak hesaplanan net harcama tutarı, işçinin eline net geçecek biçimde düzenlenmelidir.

6. Asgari ücret, sanayi/tarım ve yaş, cinsiyet ayırımı yapılmadan yine ulusal düzeyde tek olarak belirlenmelidir.

7. İşçilerin arasında nitelik, kıdem, işin mahiyeti gibi ekonomik amaçlı değerlendirmelerin tümünden bağımsız olarak ele alınmalı, ekonomik ölçülerin ötesinde sosyal bir ücret olarak kabul edilmelidir.

8. İşçinin satın alma gücünün ileriye dönük olarak korunabilmesi için gerekli bir iyileştirme ayrıca ilave edilmelidir.

9. Asgari ücret belirlenirken, gelir dağılımında adaleti sağlamaya yönelik olarak ayrıca refahtan pay verilmelidir.

İşçi temsilcileri, asgari ücret çalışmaları sırasında bu ilkeleri savunmuş ve asgari ücretin bu çerçevede belirlenmesi ve kabul edilmesi için mücadele etmiştir.

Asgari ücretin tespitinde Anayasa gereği göz önünde tutulması gereken 'ülkenin ekonomik durumu' gerek Hükümet tarafından hazırlanan 2015 Yılı Programı ve Bütçesi ile Orta Vadeli Mali Programda öngörülen hedefler, gerek komisyon çalışmalarında sunulan raporlar, ekonomik göstergelerin olumlu olduğuna işaret etmektedir. Bu olumlu gelişmelerin asgari ücrete yansıtılması talebinde bulunulmuştur.

Asgari ücretin belirlenmesindeki göz önünde bulundurulması öncelikli ilke olan 'çalışanların geçim şartları' ise devletin resmi kurumu Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından ortaya konulmuştur. Asgari Ücret Tespit Komisyonunun verdiği görev doğrultusunda TÜİK geçim koşullarını hesaplamıştır. Devletin resmi kurumunun 2014 Aralık ayında Komisyona sunduğu hesaplama göre, tek bir işçinin aylık harcama tutarı net 1.425 TL'dir. Yapılan bu hesaplamada 'çalışanın ailesi' dikkate alınmamıştır. Konfederasyonumuzun 28 yıldan bu yana her ay düzenli olarak yaptığı 'Açlık ve Yoksulluk Sınırı' araştırmasına göre tek bir işçinin yaşama maliyeti aynı dönem itibariyle net 1.458 TL'dir. TÜRK-İŞ ile TÜİK'in verileri uyumludur.

Asgari ücret pazarlık ücreti değildir. Bilimsel, objektif yöntemler ve güvenilir verilerle tespit edilen taban ücrettir.

İşçi kesimi, öncelikle TÜİK tarafından belirlenen **net tutarın** temel alınmasını, sonradan 2015 yılı için öngörülen enflasyon hedefi ile refah payı ilavesi gerektiğini, sonuç itibariyle, bu yöntemle belirlenecek asgari ücretin önemli adım ve başlangıç olacağını Komisyonda ifade ve talep etmiştir.

Ancak işçi kesiminin bu talebi bile Komisyonda görev yapan işveren-devlet kesimi temsilcileri tarafından dikkate alınmamıştır. Asgari ücret pazarlık konusu yapılmış ve düşük belirlenerek, oy çokluğuyla kabul ve ilan edilmiştir.

Bu yaklaşım gelir eşitsizliğini ve adaletsizliği daha da büyötmektedir. Devlet sosyal koruma görevini iktisaden zayıf olan işçiden yana kullanmamıştır. Kararlaştırılan asgari ücret, ülkede uygulanmakta olan ekonomik ve sosyal politikaların bir yansıması ve önemli göstergesidir.

Asgari Ücret Tespit Komisyonu'nun işveren-devlet kesimi temsilcilerinin oy çoğunluğuyla belirlenen asgari ücrete, gerek miktar ve gerek belirleme yöntemi açısından yukarıda sıraladığımız gerekçelerle katılmıyoruz ve işçi kesimi olarak muhalif kalıyoruz."